

Vers schuim op oud bier

De brouwerij bestaat niet meer, maar de herinnering aan de Nieuwstadter brouwersfamilie Kruijens is nog altijd springlevend. Kruijens Kracht is het nieuwe bier van slijter Werner van Doren en Frans Kruijens.

door **Ray Simoen**

Bidden en zingen maakt dorstig. Op 13 december 1910 kregen de 'Eerwaardes zusters ursulinen uit Echt' 1000 liter bier geleverd. Een half jaar later reed er vanuit brouwerij Kruijens in Nieuwstadt weer een wagen met 1000 liter naar de Echter nonnen. En amper vier maanden erna wéér een met opnieuw 1000 liter. Lollige boel zal het daar in het klooster zijn geweest. De nonnen deden niet onder voor de schutters van Sint Jan uit Nieuwstadt, die ook graag een glas 'Kruijens' achterover sloegen. Zelfs de heren in Maastricht dronken het bier van de Nieuwstadter brouwers, die van huis uit boeren waren. Aan Jerome Sougnez werd op 19 december 1916 1050 liter 'snijbier' geleverd. De bieren van brouwersfamilie Kruijens waren in trek in Limburg. Anders dan veel andere kleine brouwerijen overstegen de roem en smaak van de Nieuwstadter brouwsels het lokaal niveau. „De brouwerij van mijn voorvaders behoorde tot een van de grotere in Zuid-Limburg”, zegt Frans Kruijens zacht. Hij is van de vierde generatie. Maar anders dan zijn overgrootvader, opa en vader is hij geen boer en geen brouwer. In de boerderij had hij geen trek en de brouwerijtraditie kon hij niet voortzetten. In 1941 ging de in 1785 gestarte brouwerij dicht. In de ruim 150 jaar van zijn bestaan kende brouwerij Kruijens een bloeiend bestaan. Dat valt op te maken uit het kasboek van 1898, een van de weinige tastbare overblijfselen van de brouwerij. Heemkundige Jo Verkuijlen diepte enkele opmerkelijke feiten over de bloei van de brouwerij op uit dit kasboek. Zij illustreren niet alleen de omvang van de brouwerij, maar ook de (boeren)slimheid van de brouwersfamilie Kruijens. Ze maakten goed verkopend bier, waarvoor ze zelfs jarenlang hop uit Neurenberg, een van de Duitse bierhoofdsteden, lieten komen. Maar ze kochten ook landerijen aan en verpachtten grond. „Ze leenden ook geld aan anderen uit. En ze ruilden bier tegen sigaren”, zegt Frans Kruijens lachend. Toch legde de brouwerij in 1941 het loodje. De opkomst van het populaire laaggistende pilsbier, dat veel investeringen vergde van brouwerijen, en de daarmee gepaard

Slijter Werner van Doren (links) en Frans Kruijens proeven hun nieuwe bier.

foto's **Rob Oostwegel**

gaande schaalvergroting in de biermarkt braken de Kruijens op. „Bovendien kwam Nieuwstadt in de frontlinie te liggen in de Tweede Wereldoorlog”, geeft Werner van Doren van slijterij Wer-vin aan. Voor hem staat een fles Kruijens Kracht: een kloek bier van 8,5 procent. Dat vult de mond goed en fris, dankzij een recept dat door Van Doren zelf is bedacht. Dit is het derde bier dat de actieve slijter op de markt brengt. „Nuujstadts

Naat, een bier in tripelstijl, was het eerste in 2000. Ik ben liefhebber van ambachtelijk gemaakte bieren. Bovendien moet je als slijter hard werken om de klanten naar je winkel te krijgen. Met een eigen Nieuwstadter bier onderscheid je je als slijter.” Het zou de oude brouwersondernemers van Kruijens als muziek in de oren hebben geklonken. Van Doren bedenkt zelf via proefmonsters een recept en laat dit vervolgens brouwen bij de Mui-

fel, een artisanale brouwerij uit Berghem bij Oss. Daar liet hij ook zijn tweede bier, Lumens blond, brouwen in 2010. „Dit is een witbier, gemaakt met Amerikaanse hop, en vandaar iets zoeter dan het normale witbier. Het bier is vernoemd naar de boerderij-brouwerij Lumens, die ooit tussen Limbricht en Born heeft gelegen. Maar daarvan is nu niets meer over.” Twee eigen bieren is niet niks voor een dorp als Nieuwstadt. Toch ont-

brak er nog iets, vond Van Doren. In het 'collectieve geheugen' van Nieuwstadt is er maar één echte lokale brouwerij van naam en faam en dat was die van Kruijens. Het landhuis waarin voorheen de verdwenen brouwerij was gevestigd, staat er nog. De familie zelf heeft nog nauwe banden met het dorp. Daarom scherppte Van Doren zijn smaakpapillen nog eens, riep de hulp in van Frans Kruijens en een smaakpanel, en met een kien

oog voor de vraag van de 'markt' presenteerde hij vorige week de Kruijens Kracht. Nieuwstadt liep uit voor het nieuwe bier. Het eerste fust was in een mum leeg. „We hebben nu in Nieuwstadt een blond, een dubbel en een triple.” „De VVV Zuid-Limburg heeft al interesse getoond om Kruijens Kracht op te nemen in zijn pakket streekproducten”, voegt Frans Kruijens er trots aan toe. Oude tijden herleven in bierstad Nieuwstadt.

De drie brouwsels uit Nieuwstadt.